

USA:s motiv till att gå in i väpnad konflikt

Leder försämrad ekonomi till minskat stöd till presidenten?

Abstract

Den amerikanska historien har visat att USA är ett land som till hög grad påverkar andra staters politik och ett land som inte låter sig underkuvas. Vi ämnade att med hjälp av statistik undersöka ett eventuellt samband mellan analysenheterna, arbetslöshet och BNP, och stöd till presidenten för att se om det finns ett samband till presidenters val att använda sig av avledande taktik i form av att gå in i väpnad konflikt.

Resultatet av undersökningen blev att det inte gick att påvisa en genomgripande trend bakom valet att gå in i väpnad konflikt med Vietnamkriget och Irakkriget (2003) som fallstudier. Vad som åskådliggjordes var att de båda presidenterna använde sig utav idealpolitik för att rättfärdiga invasionerna för folket. Medan den inofficiella anledningen kan kopplas till realpolitiska skäl med en önskan om ett ökat inflytande i regionerna.

Nyckelord: public opinion, idealpolitik, Vietnam, Irak, demokrati

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
1.1	Syftet	2
1.1.1	Frågeställning	3
1.2	Disposition	4
2	Analytiskt ramverk	5
2.1	Wallensteen	5
2.1.1	Om idealpolitik.....	6
2.1.2	Om realpolitik	6
2.2	Tidigare forskning	7
2.2.1	Diversionary Use of Force	7
2.2.2	Befolkningens stöd under väpnade konflikter.....	7
2.2.3	Partianhängarnas effekt på utrikespolitiken	8
2.2.4	Relation mellan president och kongress.....	9
2.3	Hypotesens uppkomst	9
3	Metod och material	10
3.1	Metod	10
3.1.1	Positivismen som synsätt	11
3.2	Avgränsningar och begränsningar.....	11
4	Empirisk analys	12
4.1	Arbetslösheten och BNP	12
4.1.1	Arbetslösheten under Lyndon B. Johnson.....	13
4.1.2	Arbetslösheten under George Bushs mandat	14
4.1.3	Real BNP och dess effekt på stödet till presidenterna	15
4.2	Stöd till presidenterna.....	16
4.2.1	Stöd till president Johnson	16
4.2.2	Stöd till president Bush	18
5	Resultat och avslutande diskussion	22
6	Referenser	24

1 Inledning

USA har som den enda kvarvarande supermakten stora möjligheter att påverka andra nationer i världen, i synnerhet när de anser att deras egna värden och levnadsstandard hotas. De har sedan första världskriget haft en betydande roll i de allra flesta konflikter där de har agerat med eller utan andra nationers stöd. Det finns många möjliga fall som kan tas upp, men uppsatsen fokuserar på deras val att gå in i Vietnam (1964) och Irak (2003). USA har i dessa två fall fört krig med målet att förebygga en spridning av odemokratiska värderingar och att ge folket demokrati och frihet. Under Vietnamkriget var det Nordvietnams kommunistiska frammarsch i Sydvietnam som skulle stoppas, medan det i Irak var Saddam Husseins tyranni som var det stora hotet för supermakten. Det har forskats en hel del om vilka faktorer det är som är avgörande för USA:s val att gå ut i krig, exempelvis dåliga ekonomiska förhållanden i landet och spridandet av demokratiska värden. Med denna uppsats vill vi rikta uppmärksamheten på de bakomliggande motiv USA skulle kunna ha för att gå ut i krig. Ett av dem är att flytta fokus från de inhemska ekonomiska problemen och att vända folkopinionen till presidentens fördel genom att förena landet mot hot från en yttre fiende.

1.1 Syftet

Vårt syfte är att vidareutveckla befintliga teorier som förklarar sambandet mellan dåliga ekonomiska förhållanden i landet och presidenternas benägenhet att inleda väpnade konflikter mot andra nationer. Vi har utvecklat ett analytiskt ramverk av tidigare forskning vilket vi sedan med hjälp av litteratur och statistik över de valda analysenheterna ska undersöka. Hypotesen ämnar påvisa och förklara samband mellan fenomenen minskad tilltro till presidenten och hur ideologi används av presidenterna för att ena landet och återfå det förlorade stödet. För att summera, vi ämnar bevisa ett orsakssamband vilket förklaras närmare i nästa avdelning med figur, genom att finna ett samband mellan uppgång i arbetslöshet och BNP och ett minskat stöd till presidenten från befolkningen. Ekonomisk nedgång bidrar till att presidenten för en mer ideologisk politik, vilket i sin tur möjliggör en mer offensiv utrikespolitik. Med utrikespolitik syftar vi på samtliga politiska beslut och handlanden som berör andra nationer.

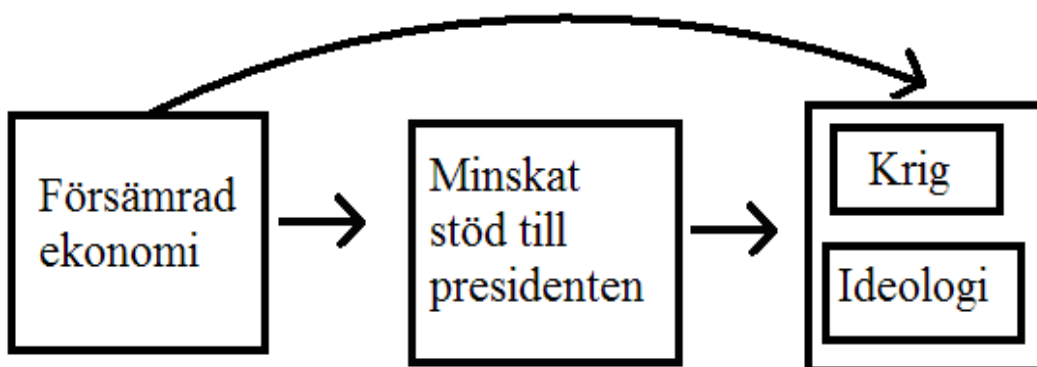
1.1.1 Frågeställning

Var det befolkningens minskade tilltro till presidenten/erna, som gav upphov till att en mer ideologisk politik fördes för att ena nationen innan landet gick in i väpnad konflikt i Vietnam respektive Irak?

Vår hypotes är att ett försämrat inhemskt ekonomiskt klimat leder till att medborgarnas stöd till presidenten minskar, vilket resulterar i att presidenten väljer att använda sig av avledande taktik för att återfå det förlorade stödet. Hypotesen grundas på antaganden om att USA:s val att gå in i väpnad konflikt inte enbart grundas på kampen mot odemokratiskt statskick vilket enligt den amerikanska regeringen är det avgörande motivet. Det grundas istället på faktorer som exempelvis missnöje bland landets befolkning. Hypotesen bygger på att det finns en officiell och en inofficiell orsak bakom presidentens agerande. Genom att nyttja ideologi, som ett sätt att ena folket och få en samhörighet inom landet, kan presidenter rättfärdiga aggressivt beteende för att sprida landets värderingar. Detta är den officiella anledningen till att gå ut i krig medan vi anser att en bakomliggande orsak är en önskan att flytta fokus från de inhemska problemen, vilken utgör den inofficiella orsaken.

För att kunna klargöra vår hypotes på ett mer tydligt sätt används variabler för att visa vad orsakssambandet syftar på att förklara. Den oberoende variabeln ska försöka förklara vad det är som orsakar att utfallet blir som det blir i den beroende variabeln (Esaiasson 2006 s.53). I studien är befolkningens försämrade ekonomi den *oberoende* variabeln. Det kommer att undersökas genom två olika förutbestämda analysenheter för att se om variationen inom dessa kan vara en faktor som påverkar befolkningens tilltro till presidenten. Den *beroende* variabeln är presidentens benägenhet att gå in i väpnad konflikt och hans benägenhet att rättfärdiga sitt beslut med ideologiska grunder. De två beståndsdelarna som ska undersökas är BNP och arbetslöshet och det är dessa som utgör variabeln försämrade ekonomi. Nedan visas orsakssambandet vilken hypotesen bygger på.

Undersökningen ämnar visa att det är ett positivt samband mellan dessa variabler, nämligen att den försämrade ekonomin bidrar till ett minskat stöd till presidenten och att det i sin tur leder till att presidenten väljer att flytta folkets fokus på ett framtida hot från utlandet (Esaiasson 2006 s.77).

1.2 Disposition

Följande är en kort presentation av hur uppsatsen är disponerad för att ge läsaren en överblick om vad de har att vänta. I nästa kapitel kommer hypotesen som ska prövas att tas upp, eller rättare sagt hur hypotesen kom till, genom tankar kring Peter Wallensteens orsaker till konflikt samt tidigare forskning kring ämnet. Därigenom tar vi upp den tidigare gjorda forskningen avseende vilka faktorer det finns som kan påverka utformningen av USA:s utrikespolitik. I kapitel fyra finns den analytiska delen av uppsatsen. Där kommer hypotesen att prövas genom att den tidigare forskningen, statistiken, litteraturen och hypotesen kommer att kopplas samman. Detta följs av en kort sammanfattning och återkoppling till frågeställningen samt resultatet av studien. Uppsatsen avslutas med en diskussion samt våra egna synpunkter på möjlig vidare forskning.

2 Analytiskt ramverk

Det finns mycket tidigare forskning kring dynamiken med USA:s inrikespolitik, med inrikespolitik syftar vi på all politik och politiska beslut som sker inom landets gränser. Däremot har vi inte hittat någon teori som nyttjar befolkningens ekonomiska situation som kausala mekanismer för att förklara hur deras tilltro till presidenten minskar och att detta kan resultera i att presidenten tar drastiska åtgärder för att vända negativ opinion exempelvis valet att gå in i en väpnad konflikt. Av denna anledning valdes en teoriutvecklande metod för att styrka vår hypotes.

Hypotesen bygger, som tidigare sagt, på att det finns en officiell och en inofficiell orsak bakom presidentens agerande. Genom att nyttja ideologi som ett sätt att ena folket och få en samhörighet inom landet, kan presidenter rättfärdiga aggressivt beteende för att sprida landets värderingar. Detta skulle då vara det officiella skälet till att skicka trupper till främmande länder för att utvidga de demokratiska värdena. Den inofficiella förklaringen bakom valet att gå in i väpnade konflikter ska motiveras genom försämrad ekonomi.

För att ge läsaren en bredare bild om problematiken kring valet att gå in i väpnad konflikt används även realpolitik i uppsatsen. Detta görs för att visa svårigheten med att motivera vilka skäl som ligger till grund för beslutet att gå ut krig. Syftet är att visa att försämrad ekonomi leder till minskat stöd till presidenten som i sin tur använder sig utav avledande taktik för att ena medborgarna och öka sitt stöd. Det går inte att bortse från det faktum att det sällan är en orsak som påverkar ett beslut men att uppsatsen vill påvisa att försämrad ekonomi kan vara ett av dem.

2.1 Wallensteen

I sin bok *Understanding Conflict Resolution* har Wallensteen valt att dela upp mellanstatliga konflikter i fyra olika kategorier dessa är geopolitik, realpolitik, kapitalpolitik och idealpolitik. Detta görs för att det skall bli lättare att analysera och jämföra dessa, ofta komplexa, konflikter (Wallensteen 2007 s.89). Vi har valt att fokusera oss på realpolitik och idealpolitik, då vi anser att dessa är de bästa analysmodeller att applicera på våra valda konflikter Vietnam och Irak, men det bör även poängteras att konflikter även kan ha en blandning av samtliga kategorier i sig.

2.1.1 Om idealpolitik

Wallensteen betraktar idealpolitik som en av flera orsaker till konflikt och även ett sätt att rättfärdiga interventioner, vilket USA har gjort upprepade gånger, till exempel i Vietnam och Irak (Wallensteen 2007 s.106, 109). Idealpolitik, enligt Wallensteen, fokuserar på ideologiska och statsregimers legitimitet, hur tillträdet till makten har skett. Det finns en existerande spänning mellan demokratiska och icke-demokratiska stater inom idealpolitik eftersom staterna oftast skiljer sig i deras statskick (Wallensteen 2007 s.89). Användningen av idealpolitik för att rättfärdiga ett krig kan ses som ett skickligt drag då det är lättare att få folkligt stöd i en fråga då värderingar står i fokus. Interventioner där kapitalpolitik eller geopolitik ligger till grund för konflikten är det svårare att få folkligt stöd, då de är betydligt känsligare. Det är mer hedersamt att dö för sitt land då dess värden står inför hot från yttre fiender jämfört med att mista sitt liv för kampen för ekonomisk vinning eller utvidga landets territorium (Wallensteen 2007 s.112, 119).

2.1.2 Om realpolitik

Realpolitik är, enligt Wallensteen, då man huvudsakligen lägger vikt vid makt och vilka maktmöjligheter de olika aktörerna har (Wallensteen 2007 s.95). Med detta menar man oftast tillgång till militärstyrkor eller vapen, exempelvis *hur* stora militärstyrkor man har tillgång till, hur pass avancerad teknologi militären förfogar över, samt om de har massförstörelse vapen (Wallensteen 2007 s.89, 214). Maktbalansen mellan parterna kan även vara avgörande för hur konflikten slutar, i realpolitiska konflikter finns det bara två sätt att avsluta dem, antingen så vinner man eller så förlorar man. Förhandlingar och kompromisser sker enbart om ingendera av parterna har resurser nog att slutföra sin kamp (Wallensteen 2007 s.95). Realpolitiska konflikter har ofta haft stormakter inblandade som aktörer, då dess primära mål vanligtvis har varit att vinna makt och att försöka utöka sitt inflytande i olika regioner (Wallensteen 2007 s.89). Det är oftast stormakterna som besitter mest resurser när det gäller militära styrkor och tillgång till den senaste vapentechnologin och genom detta har möjligheten att föra långdragna och dyra strider med avsikten att få motståndaren att ge upp.

Realpolitik och geopolitik ligger nära varandra då makt ofta är en förutsättning för att kunna erövra territorium och territorium ofta är en förutsättning för makt (Wallensteen 2007 s.89).

2.2 Tidigare forskning

Det har forskats en hel del om vad för olika faktorer det är som påverkar den amerikanska utrikespolitiken i den utsträckning det gäller att gå in i väpnad konflikt. Vi har under förstudiet av uppsatsarbetet spenderat mycket tid på att finna lämplig forskning inom området. Det vi har funnit vara relevant för vår uppsats kommer att tas upp nedan. Den tidigare forskningen har ansetts bristfällig beträffande hur befolkningen kan inverka på utformningen. Med den tidigare forskningen som grund bygger vi vidare med befolkningens tilltro till presidenten då ekonomin i landet försämrats och hur användandet av ideologi enar landet.

2.2.1 Diversionary Use of Force

Karl DeRouen har genom att testa teorin om ”diversionary use of force”, vidareutvecklat tidigare antaganden om att inhemsk politik är avgörande i utformningen av amerikansk utrikespolitik. Diversionary use of force innebär att konflikter utomlands drar till sig uppmärksamheten från inrikesproblem, som till exempel försämrad ekonomi. Detta medför att befolkningen ställer sig bakom presidenten och att landet blir en enad front inför hot från utlandet (DeRouen 1995 s.674). Resultatet av undersökningen visar att det finns ett direkt samband mellan ekonomi och stöd till presidenten, ett inte allmängiltigt samband mellan tilltron till presidenten och användandet av våld i konflikter. Det visade även att det finns ett indirekt samband mellan ekonomi, stöd till president och användandet av våld. Vad undersökningen däremot inte kunde understödja var de tidigare teorierna om att det finns en direkt koppling mellan ekonomi och användandet av våld (DeRouen 1995 s.689). DeRouen tar upp en del i artikeln om hur presidentens avtagande popularitet påverkar valet att använda sig av diversionary tactics för att vända opinionen skärskilt då landet befann sig i en konflikt utomlands. När förtroendet till presidenten ökade, sjönk användandet av våld i internationella konflikter (DeRouen 1995 s.687).

2.2.2 Befolkningens stöd under väpnade konflikter

John E. Mueller tar upp detta fenomen i sin bok *”War, Presidents and Public Opinion”* vilken bygger på en artikel han skrev två år tidigare, nämligen 1971. Artikeln börjar med att ta upp tre möjliga hypoteser om hur befolkningens stöd förändras, nämligen att det minskar gradvis, att det ökar under kriget genom statlig propaganda som gör folket rädda eller att det inte finns någon trend när det gäller befolkningens stöd då det skiftas från dag till dag beroende vad som händer (Mueller 1971 s.358).

Mueller gjorde en jämförande studie mellan Koreakriget och Vietnamkriget vilken grundas på Gallupundersökningar som gjordes på hur befolkningens stöd

skiftade i och med krigens förlängning. Hans resultat visade att befolkningens stöd till Vietnamkriget ökade i samband med att de amerikanska trupperna ökade i Vietnam. Det största stödet var under perioden då USA gick in i kriget på allvar alltså i slutskedet av 1965 (Mueller 1973 s.53). Fenomenet ”rally-round-the-flag” tas upp som ett exempel på hur befolkningen ställer sig bakom presidenten i en tid av problem (Mueller 1971 s.365). Uttrycket innebär att folket sluter sig bakom flaggan, det är ett sätt att ena landet genom nationalism.

Resultaten visade att ingen av de tre hypoteserna som togs upp i början var tillräckliga för att förklara förändringarna. Däremot kunde slutsatser dras om att förloppen för de två krigen var relativt lika. De båda krigen inleddes med lika stort stöd och minskningen av stöd skedde i samma utsträckning fram till dess att stödet till Vietnamkriget sjönk lägre än de lägsta nivåerna under Koreakriget. För att summera kan man säga att stödet minskade i takt med att kriget blev mer och mer utdraget och antalet döda amerikanska soldater ökade. I slutskedet av krigen avtog minskningen av stöd till presidenten en del fastän antalet döda steg (Mueller 1971 s.366, 371).

2.2.3 Partianhängarnas effekt på utrikespolitiken

Det är ett förekommande tema i den tidigare forskningen att krig används för att flytta fokus från inhemska affärer eller problem. I artikeln *Domestic Discontent and the External Use of Force* försöker författarna undersöka sin hypotes ”*the probability of a state engaging in aggressive foreign behavior increases when the leadership of a government is faced with decreased support among members of its ruling coalition*” (Morgan, 1992 s.36). Denna hypotes grundar sig på tidigare teorier kring internationella konflikter, vilka kan kallas för avledande taktik. Denna teori bygger på tre antaganden som kan summeras med att samtliga tre rör presidentens popularitet hos medborgare. Författarna har valt att vidareutveckla denna befintliga teori till att fokusera enbart på partianhängarna och deras tilltro till presidenten (Morgan 1992 s.31-32). Empiriskt vill författarna styrka sin hypotes genom att påvisa att förhållandet mellan presidenten och hans partianhängare är av vikt rörande frågor om aggression vid utrikespolitiska frågor för att se om det finns något mönster i deras förhållande. Undersökningen har gjorts med hjälp av mycket tillgång på data under en lång tidsperiod mellan åren 1953-1976 (Morgan, 1992 s.36). Vid en sammanställning av det insamlade materialet skall de utröna om det finns en tendens till att minskat stöd från anhängare ökar risken för att USA för en mer aggressiv utrikespolitik (Morgan 1992 s.46). Resultatet visar en tydlig tendens att en minskning av partistödet leder till en betydligt mer aggressiv utrikespolitik. Deras slutsats är att utrikespolitiken blir mer aggressiv om partianhängarnas tilltro har minskat, men att befolkningens tilltro inte har en lika betydande roll. Vi vill återgå och vidareutveckla den tidigare hypotesen, genom att flytta fokus och påvisa att det är ekonomiska faktorer som ligger till grund för medborgarnas bristande tilltro till presidenten.

2.2.4 Relation mellan president och kongress

Som tidigare sagt används krig som ett medel att flytta fokus, detta fenomen har det även forskats om då det gäller relationen mellan presidenten och kongressen. David H. Clark har i en artikel (*Political Research Quarterly* 2000 s.375-400), vilken baseras på ett kapitel ur hans doktorsavhandling från år 1999 "*Institutions and Foreign Policy: The Impact of Domestic Political Institutions on International Behavior*". Utifrån detta utvecklar han en teori om hur utrikespolitiken påverkas av de förändringar som sker inom politiska instanser i landet. Han argumenterar för att relationen mellan kongressen och presidenten inverkar på hur landet agerar utomlands. Inkongruens bland instanserna ska vara ett sätt att återhålla presidenten när det övervägs om nationen ska gå in i en internationell konflikt eller när det är dags att dra sig ur.

Studien visade, när det kom till USA, att graden av likformighet mellan nationella politiska instanser har en stor betydelse huruvida landet går in i en väpnad konflikt eller inte. Hög kongruens tenderar till fler diskussioner och motsättningar mellan instanserna och det tar längre tid för dem att komma fram till beslut, medan oenighet leder till snabba beslut om att de är överens om oenigheten (Clark 2000 s.396). Beslutprocesser ändras inte, skärskilt inte i demokratiska stater, men hur väl de fungerar beror på kongruensen mellan dem som sitter vid makten (Clark 2000 s.397).

2.3 Hypotesens uppkomst

Med detta i åtanke formades en hypotes som hävdar att den inofficiella orsaken till att gå in i en väpnad konflikt är att avleda medborgarnas frustration gentemot deras ekonomiska situation. Oron över att inte bli omvald, kan få presidenten att välja avledande taktik i ett försök att flytta fokus från hans tillkortakommanden i sitt ämbete till hot mot nationens demokratiska grundpelare. Konflikten med Irak började med målet att förhindra ännu en nation från att inneha massförstörelsevapen vilket ändrades efter det att FN organet IAEA (International Atomic Energy Agency) genomfört sina inspektioner och då inte kunde finna bevis för att det fanns massförstörelsevapen i landet. Motivet för en intervention ändrade därigenom riktning till att införa demokrati och ge folket frihet och makt. Detta kan även appliceras på Vietnamkriget då USA använde sig av militära medel för att bevara och främja demokratin när det fanns ett överhängande hot i form av Nordvietnam och deras kommunistiska statsskick. Frågan är dock om det var USA:s vilja att sprida och bevara demokrati som var avgörande för dessa interventionerna eller om det var de bakomliggande inhemska faktorerna som spelade den avgörande rollen?

3 Metod och material

Vi kommer att använda oss av sekundärt material i vår uppsats främst genom vetenskapliga artiklar och genom att analysera statistiskt material, men även en blandning av aktuell kurslitteratur och vetenskapliga skrifter. Empirin bygger på tidigare forskning inom ämnet, vilket kommer att tas upp nedan, och statistik om de valda analysenheterna. Statistiken om arbetslösheten kommer att erhållas från *U.S. Department of Labor- Bureau of Labor Statistics* och BNP-statistiken är hämtat från BEA- *Bureau of Economic Analysis*. Diagrammet över det folkliga stödet till Lyndon B. Johnsons som president är taget ur John E. Muellers bok *”War, Presidents and Public Opinion”*. Medan diagrammet över befolkningens stöd till president George W. Bush kommer från Roper Center for Public Opinion Research.

3.1 Metod

Analysen och resultatet kommer att baseras utifrån två separata fallstudier på varterdera av krigen, med fokus på sittande president, med samma analysenheter. Undersökningen syftar på att studera de inhemska ekonomiska faktorerna som arbetslöshet och BNP. Genom detta vill vi framlägga bevis för att det finns en koppling mellan försvagning i ekonomin och minskad tilltro till presidenten. Då vi enbart studerar ett fenomen, nämligen USA:s inofficiella motiv att gå ut i krig, kommer de respektive fallstudierna att lägga grunden för en jämförande fallstudie (Esaiaasson 2006 s.118-119). Det är självklart ingen renodlad fallstudie då vi kommer se till hur våra analysenheter har förändrats under en viss period. De båda perioderna kommer att ge oss en möjlighet att se om det finns fog för att misstänka en trend i att besluta om att gå in i väpnad konflikt vid ekonomiska svårigheter i landet. Vi vill däremot inte dra några generella slutsatser om detta är ett fenomen som är spritt bland nationer, utan kommer att hålla det inom amerikansk politik.

Våra val av fallstudier baseras på att det är de längsta krigen som förts av USA utan en krigsdeklaration och att det finns en likhet mellan dem då det gäller rättfärdigandet av invasionerna nämligen spridandet av demokratiska värden (Wallensteen 2007 s.106, 109). Vi kan inte bortse från det faktum att det under Vietnamkrigen var allmän värnplikt och att det hade en betydande roll för en stor opposition till kriget och att Irakkriget bygger på frivilligt deltagande. Inte heller

kan vi bortse att Vietnamkriget finansierades av befintliga pengar, medan Irakkriget finansieras på lånade pengar eller rättare sagt framtida pengar.

3.1.1 Positivismen som synsätt

Uppsatsen är skriven ur ett positivistiskt synsätt, vilket märks då det kommer att läggas mycket vikt på statistik. Samtliga forskningsmaterial kommer att undersökas, utan att våra egna värderingar speglas i framställningen, istället kommer dessa att tas upp i slutdiskussionen. Det kommer att läggas stor vikt vid att behålla ett opartiskt förhållningssätt gentemot den framtagna statistiken. Då bilden av vad det är som påverkar USA:s val att gå ut i krig är förenklad är det lätt att dra paralleller till positivismens vetenskapsteoretiska skola, eftersom det då blir enklare att analysera resultatet. Målet är att finna en generell trend mellan de två konkreta företeelser vilka ligger till grund för studien. Vi är väl medvetna om att det inte går att dra några allmängiltiga slutsatser från USA:s beteende genom att endast undersöka två fall med två olika analysenheter, men vi ämnar se om det finns en trend i deras handlanden (Lundqvist 1993 s.42,64).

3.2 Avgränsningar och begränsningar

Även om uppsatsen baseras på Vietnamkriget och Irakkriget är inte krigen i sig relevanta utan det är hur presidenten rättfärdigade sitt beslut att gå in i en väpnad konflikt. Det är medborgarnas perspektiv som är i fokus med arbetslöshet och landets tillväxt med BNP. Vi vill genom dem se om det finns någon grund till folkligt missnöje och minskat stöd till presidenten. Vi har valt att inte inrikta uppsatsen på kongressens roll i detta sammanhang, eftersom vår hypotes bygger på presidentens val att flytta fokus från de inhemska problemen i ett försök att ena folket till sin fördel. Dock kommer kongruensen mellan kongress och president tas upp som ett exempel i empirin för att påvisa att det även finns kopplingar mellan deras relation och valet att gå ut i krig.

Det är svårt att jämföra Sveriges system, vilket består av nationella lagar och beslut gällande exempelvis skatter och arbetslöshet, och USA:s system som är mer decentraliserat och många beslut tas på statnivå eller i enskilda städer. Detta medförde ett problem för vår undersökning, då vi planerat att använda oss av faktorer på regeringsnivå, eftersom beslut tas på lägre instanser. Ett exempel på detta är att det inte är regeringens ansvar att lösa arbetslöshetsproblemen, utan att detta ansvar ligger på de individuella staterna. Vi har inte tillräckliga resurser för att ge rättvisa åt våra valda analysenheter, då befolkningen berörs på statsnivå och inte federalnivå. Den optimala studien hade varit att använda statistik för de 50 staterna och gjort en komparativ studie, istället för att se dem som en enhet. Vi kommer att fokusera på förändringarna på nationell nivå och genom resultaten dra generella slutsatser om landet som en enhet.

4 Empirisk analys

Valet av material har grundats på förutsättningen att uppnå syftet med studien, nämligen att finna stöd för hypotesen att försämrad ekonomi leder till minskad tilltro till presidenten, som i sin tur för en mer ideologisk politik och en mer aggressiv utrikespolitik. Den tidigare forskningen ger en uppfattning av vad som redan har sagts om ämnet, den är fokuserad på vad som påverkar valet att gå in i väpnad konflikt. Statistiken ger en inblick i hur de ekonomiska förhållandena verkligen såg ut i landet och understödjer hypotesen med gripbara fakta. Då uppsatsen baseras på ett positivistiskt synsätt är statistiken av stor betydelse. Vi har medvetet valt att ha statistik från 1960 på grund av att det är en fyraårsperiod innan president Lyndon B. Johnson tillträdde sitt ämbete och att USA:s involvering i Vietnamkonflikten ännu inte hade trappats upp. För att tydligare se eventuella ekonomiska variationer redovisas statistik avseende BNP och arbetslöshet fram till år 2006. Presidenternas, Lyndon B. Johnson och George W. Bush, popularitet kommer att redovisas separat och då enbart med deras mandatperioder i åtanke, eftersom det inte är relevant för vår hypotes att ta upp deras föregångares popularitet.

4.1 Arbetslösheten och BNP

Arbetslöshet är ett mått på andelen personer som saknar arbete. Det går inte att bortse från att statistiken inte visar den faktiska arbetslösheten då det i USA likt många andra länder finns ett stort mörkertal av illegal arbetskraft och svartarbete. Statistiken är som tidigare nämnt taget från *U.S Department of Labor* vilket, enligt oss, är en tillförlitlig källa då det är utfört av ett statligt organ. Användandet av statistik från ett statligt departement kan även kritiserars eftersom det inte är en oberoende organisation som har utfört undersökningen och kan därför anses vara vinklat. Detta är något som vi haft i åtanke men har valt att använda oss av den statliga statistiken ändå. Diagrammet nedan visar hur arbetslösheten i USA har sett under perioden 1960 till år 2006. Syftet med hypotesen ämnar visa samband mellan försämrad ekonomi genom hög arbetslöshet och BNP och minskat stöd till presidentens förda politik.

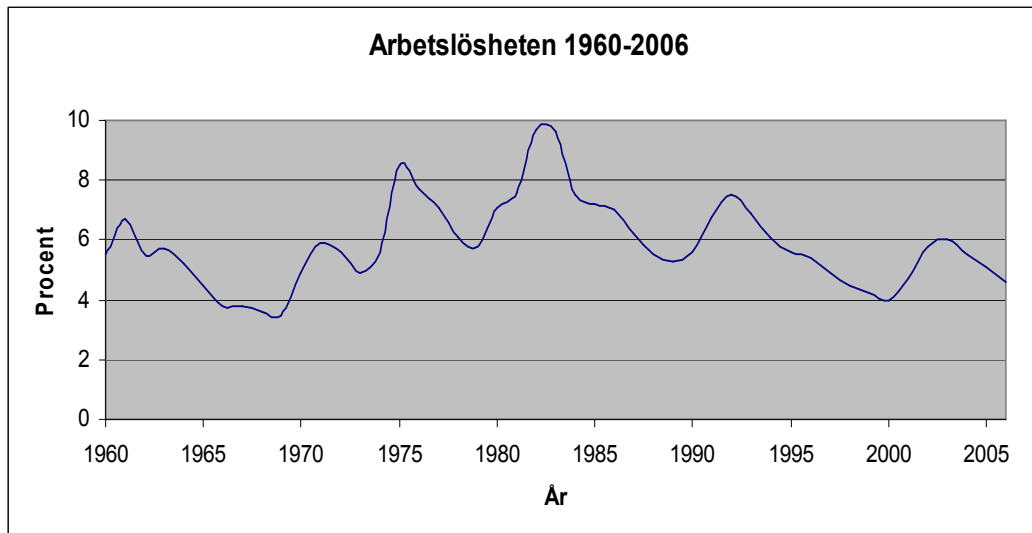

Diagram 1 Den amerikanska arbetslösheten år 1960-2006, taget från U.S Department of Labour.

4.1.1 Arbetslösheten under Lyndon B. Johnson

Ur diagrammet kan man avläsa att arbetslösheten sjönk under åren 1960-1964, alltså den fyraårsperiod som föregick USA:s beslut att på allvar gå in i Vietnamkonflikten. Detta styrker inte hypotesen, då den vill påvisa att valet att gå ut i krig skulle vara ett sätt att flytta fokus från det inhemska missnöjet med ökad arbetslöshet. Karl DeRouen har i sin studie från 1995 visat att det inte finns ett direkt samband mellan en försämrade ekonomi och valet att använda våld som ett sätt att avleda befolkningens uppmärksamhet. Vad han däremot kommer fram till är att det finns en indirekt koppling mellan försämrade ekonomi, det minskade stödet till presidenten och valet att använda våld. Detta är antagandet som hypotesen ämnade bevisa, att det finns ett mellanled mellan ekonomin och väpnade konflikter.

Undersökningen om den amerikanska arbetslösheten som gjorts i anknytning till denna uppsats har inte påvisat detta samband. Det behöver inte betyda att försämrade ekonomi inte leder till missnöje bland befolkningen, vilket fortfarande hävdas av andra forskare, utan att det behövs kompletterande analysenheter för att stärka det påstådda sambandet (DeRouen 2000 s.321). DeRouen vidareutvecklade sin samt andra tidigare teorier kring avledande taktik. Då fann han ett positivt samband mellan ökande arbetslöshet och ökad benägenhet att nyttja våld i utlandskonflikter (DeRouen 2000 s.323). I sin senare studie söker han kopplingen mellan användandet av våld och stöd till presidenten. Han använder sig av ett bredare spektrum av variabler, några exempel är inflation, arbetslöshet, andel av befolkningen som anser att ekonomi är den viktigaste frågan för nationen, andel av befolkningen som anser att utrikespolitiska frågor är viktigast och amerikanska krigsdödsoffer (DeRouen 2000 s.320).

DeRouen fann inte att det fanns någon direkt påverkan mellan befolkningens stöd till presidenten och valet att bruka våld, vilket kan tyda på att det istället skulle kunna vara partistöd som är avgörande (DeRouen 2000 s.325-326). Detta påstående kan kopplas till studien som gjorts av Morgan och Bickers, år 1992, angående vikten av partistöd. De kom fram till att dynamiken mellan inrikespolitiska problem och utrikeskonflikter förklaras bättre genom att se till hur relationen mellan presidenten och hans partikamrater fungerar. De fann att presidenterna var mer benägna att bruka aggressiva metoder i utlandskonflikter när stödet inom deras eget parti sjönk (Morgan 1992 s.49). En förklaring till varför partianhängarnas åsikt kan vara av större vikt än befolkningens kan bero på den närmare förbindelsen mellan presidenten och hans partianhängare. När partianhängarnas stöd vacklar märks det tydligare och fortare då det kan bli svårare för presidenten att få igenom sin politik med stöd av kongressen.

4.1.2 Arbetslösheten under George Bushs mandat

George W. Bush tillträdde som president då arbetslösheten befann sig under uppgång under år 2001. Huruvida invasionen av Irak kan ses som ett försök att flytta fokus från den allt mer ökande arbetslösheten är svårt att avgöra. För att kunna säkerställa antagandet om att arbetslöshetens uppgång påverkade presidentens val att gå in i Irak, skulle man också enligt V. O. Key behöva ta reda på presidentens innersta tankar (citerad i Holsti 1999 s.59). Eftersom detta är en omöjlighet finns det heller inget sätt att säkerställa vad hans intention var. Det går enbart att spekulera vad invasionen hade för underliggande syfte. Ur diagram fyra (se nedan s.18) kan man tyda att efter 11 september år 2001, då terroristattackerna mot nationen utfördes, ökade stödet för president Bush drastiskt under en kort period. Folket enades mot en yttre fiende och presidentens handlande uppskattades av befolkningen som i gengäld ställde sig bakom honom. Här kan det dras en parallell till ”rally-round-the-flag” fenomenet som Mueller använder sig av i sin studie (Mueller 1971 s.365).

Efter attackerna ställde sig majoriteten av USA:s befolkning bakom presidentens beslut att invadera Afghanistan, då landet ansågs vara en fristad för terrorister. Detta tas upp enbart då det kan ses som ett språngbräde för kriget mot terrorism, vilket fortsatte med invasionen i Irak. I ett av talen som gavs av George W. Bush några dagar innan de gick in i Irak säger han: *“We will fight terrorism in all its forms. Iraq must never again be a haven for terrorists of any kind.”* Detta utgjorde USA:s officiella anledning tillsammans med hotet om massförstörelsevapen att gå in i en suverän stat. Ju längre tid de spenderade med att försöka hitta bevis på massförstörelsevapen men inte hittade några, blev de tvungna att ändra motiven bakom ockupationen. De officiella skälen som gavs till befolkningen i USA var att befria det irakiska folket från våldsutövningen som skedde genom tyrannen Saddam Hussein. Wallenstein påpekar i sin bok att det är betydligt svårare att legitimera ett krig som förs på ekonomiska grunder. Ett av slagorden som brukades under Gulfkriget var ‘no blood for oil’ som återkom under Irakinvasionen år 2003 (Wallenstein 2007 s.112). Genom detta kan man

tolka att ett krig som inte fördes på ideologisk grund skulle vara svårare för folket att acceptera. Man vill inte se amerikanska soldater dö för landets ekonomiska vinning, det är mer rättfärdigt att dö för kampen om frihet och spridning av demokratiska värden (Wallensteen 2007 s.119). Detta kan vara en förklaring till varför president Bush brukade en mer ideologisk inriktad politik i samband med invasionen, vilket märks tydligt i hans tal då emfasen låg på värdena frihet, rättvisa och demokrati.

4.1.3 Real BNP och dess effekt på stödet till presidenterna

Under materialinsamlingens gång har det inte framkommit någon tidigare forskning som använt sig av BNP som en förklarande faktor för ett folkligt missnöje för presidenten. Detta följdes av en önskan att undersöka om det är av relevans vid valet att gå in i väpnad konflikt. För att vara konsekventa i insamling av data för de valda analysenheterna, valdes även statistik över real BNP från en statlig sektion.

Real BNP är måttet på den totala mängden varor och tjänster som producerats under ett år. Genom att använda BNP som analysenhet kan man se tillväxten av den materiella välfärdsutvecklingen över tiden. För att detta ska vara möjligt måste BNP mätas realt vilket innebär att det inte påverkas utav inflationen utan det är enbart kvantitetsökningen som påverkar storleken (Fregert 2005 s.50). Diagrammet nedan visar hur den amerikanska materiella välfärdsutvecklingen har sett ut från år 1960 till 2006.

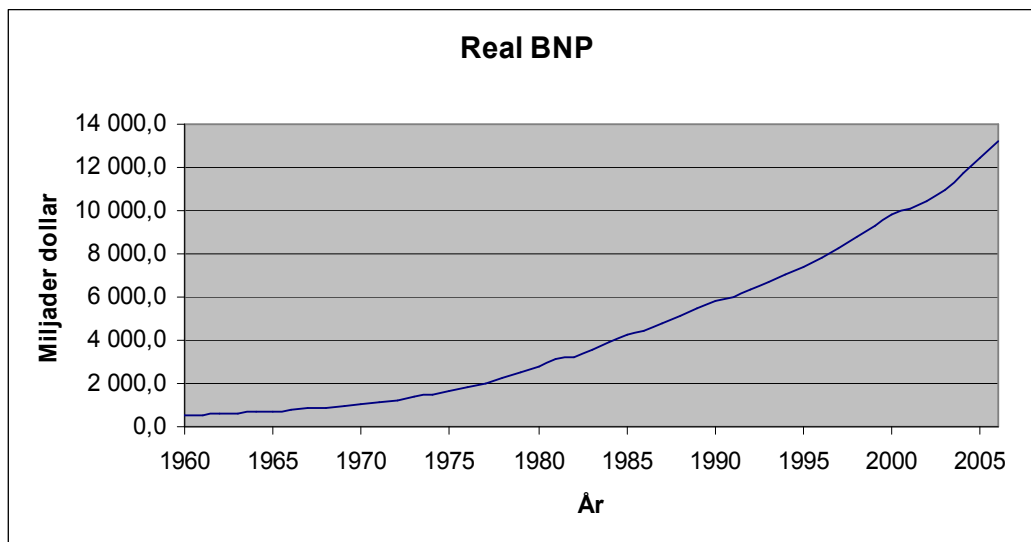

Diagram 2 Real BNP 1960-2006, taget från

Det är föga förvånande att kurvan ser ut som den gör då USA utgör en stor del av den industrialiserade västvärlden. Att den materiella utvecklingen pekar uppåt är bara ett tecken på att landets produktion har ökat vilket inte heller är konstigt med tanke på att befolkningen har ökat kontinuerligt. Den ökande produktionen bör ha

lett till att allt fler arbetstillfällen har skapats och att konsumtionen av varor och tjänster har stigit. Detta borde vara konsekvenser av att folket har ökat sin inkomst och möjligen deras levnadsstandard. Det går inte att dra några generella slutsatser om dessa påståenden utifrån att enbart se till den materiella välståndsutvecklingen, då real BNP visar nationen som helhet.

Istället för att samtliga individers levnadsstandard ökar kan den stigande kurvan enbart innefatta en liten skara av befolkningen, rättare sagt att de rika bara blir rikare medan resten av befolkningens välståndsutveckling är stillastående. För att kunna se ifall levnadsstandarden har ökat för individen skulle det behövas ett diagram över befolkningstillväxten. Om så vore fallet skulle tillväxten i real BNP behöva vara högre än befolkningstillväxten för att levnadsstandarden skulle öka (Fregert 2005 s.52).

Det finns ett omfattande problem med att finna lämplig statistik över befolkningsökningen eftersom det existerar ett stort mörkertal, då det dagligen sker en stor illegal invandring från Latinamerika framförallt Mexico. På grundval att det inte går att få fram rättvisa siffror över befolkningsmängden avstod vi från att ta med detta i undersökningen. Av den orsaken att det är svårt att få fram pålitlig statistik är det även olämpligt att dra några godtagbara slutsatser kring välståndsutvecklingen för den enskilda individen och inte nationen. Det är svårt att avgöra om real BNP påverkar presidentens val att gå in i väpnad konflikt som ett sätt att dölja misstycket från folket då kurvan enbart pekar uppåt. För att få fram någon konkret slutsats med hjälp av BNP-diagrammet behövs det kopplas samman med statistiken över arbetslösheten och stöd till presidenten, vilket kommer att göras i det avslutande kapitlet.

4.2 Stöd till presidenterna

Diagrammen över stöd till presidenterna visar tydligt om befolkningens tilltro till presidenternas förda politik har förändrats under deras mandatperioder. Presidenters stöd är uttryck för befolkningens åsikt om landets president. För att vidare förklara vad som menas med befolkningens åsikt används V. O. Key's definition av public opinion, vilken lyder: *“those opinions held by private persons which governments find it prudent to heed”* (Holsti 1999 s.59). Med denna definition som utgångspunkt likställes befolkningens åsikt gentemot presidenten (public opinion) med befolkningens stöd till presidenten (public approval).

4.2.1 Stöd till president Johnson

I diagram tre, taget ur John E. Muellers bok *Wars, Presidents and Public Opinion* (Mueller 1973 s.201), ser man att Lyndon B. Johnson hade stort stöd i början av

sitt presidentskap. Stödet från befolkningen kan komma ifrån det faktum att han tog över efter mordet på John F. Kennedy vilket var en stor tragedi och landet hamnade i chocktillstånd.

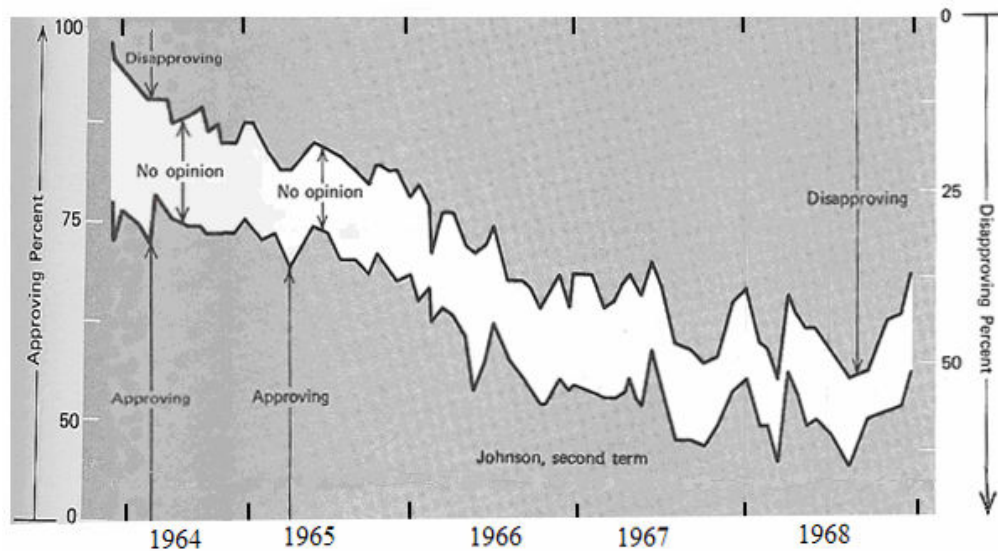

Diagram 3 President Lyndon B. Johnsons stöd, taget ur John E. Muellers bok *Wars, Presidents and Public Opinion* s.201.

Det har tidigare motbevisats att fluktuationer kring arbetslöshet och BNP inte kunnat vara avgörande för användandet av avledande taktik när det gäller Vietnamkriget eftersom arbetslösheten var på nedåtgång och BNP uppåtående före upptrappningen av konflikten. Vad Mueller kom fram till i sin studie om Koreakriget och Vietnamkriget var att presidenterna hade stort stöd i början av krigsutbrottet, men att det sjönk i takt med ett ökande dödsantal och att kriget blev långdragna (Mueller 1971 s.366). Eftersom motivet att flytta fokus från en försämrad ekonomi inte kunnat ge en förklaring till krigsupptrappningen, kan svaret finnas i ideologiska skäl.

Vad hypotesen ämnade bevisa var hur den minskande tilltron till presidenten skulle leda till en mer aggressiv utrikespolitik, för att ena landet och vända opinionen till presidentens fördel. Ur diagram tre kan man avläsa att redan kort tid efter sin tillsättning som president börjar hans popularitet att sjunka. Att ena folket mot en gemensam fiende kan i denna kontext ses som en bra lösning, det hot som kommunismen utgjorde mot de amerikanska demokratiska värdena var en lämplig ursäkt för att ena folket och upptrappningen i Vietnam kunde ske med folkets stöd. Enligt Wallensteens idealpolitik är ideologi en orsak till konflikt, detta stämmer väl in på Vietnamkriget då hotet om kommunismens spridning ansågs hota demokratiska värden (Wallenstein 2007 s.109). President Johnson talar om Vietnamkriget inför en publik av studenter vid John Hopinks University den 7 april 1965. Nedan kommer ett utdrag ur detta tal som finnes högst relevant i denna kontext kring användandet av ideologi för att rättfärdiga beslutet om att gå ut i krig.

“We fight because we must fight if we are to live in a world where every country can shape its own destiny. And only in such a world will our own freedom be finally secure.....And we do this to convince the leaders of North Viet-Nam--and all who seek to share their conquest--of a very simple fact: We will not be defeated. We will not grow tired.”

Viljan att föra vidare det demokratiska styrelseskicket tydliggörs i hans tal. Han framhäver vikten av att varje nation ska ha möjligheten att forma sitt eget öde och att det är i en sådan värld där varje individ kan leva i fred och känna trygghet.

4.2.2 Stöd till president Bush

George W. Bush tillträdde sitt presidentskap efter ett mycket uppmärksammat val år 2001, då han vann med knapp majoritet mot demokraten Al Gore. Mandatperioden började med ett lågt stöd från befolkningen men ökade, som tidigare sagt, drastiskt till följd av attackerna mot World Trade Center i New York, Pentagon i Washington samt det misslyckade försöket med Flight 93. Omgående påbörjades arbetet med att finna de skyldiga och att försöka återställa det amerikanska folkets självförtroende och att trösta dem i sin sorg. President Bush klargjorde att den fiende de skulle bekämpa var Usama Bin Laden och hans terroristnätverk Al Qaida. USA, liksom majoriteten av omvärlden, fördömde Al Qaidas handlande som omoraliskt och kände att det låg på deras ansvar att försvara demokrati, rättvisa och frihet (Saikal 2003 s.9-10). Det krävdes inte mycket för att få folket att känna nationalism eller att få ett rättfärdigande av folket inför jakten på terrorister.

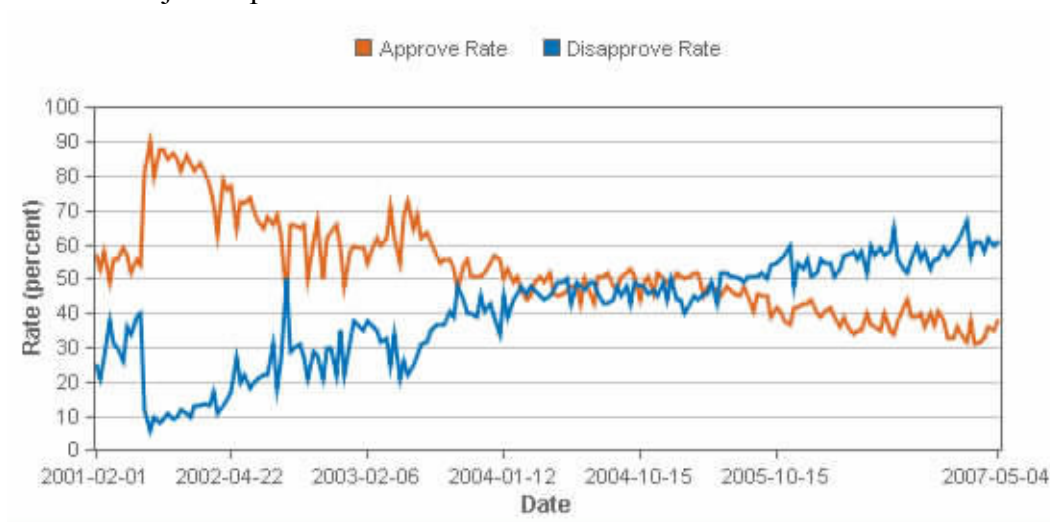

Diagram 4 President George W. Bushs stöd av befolkningen, taget från Roper Center For Public Opinion Research.

Man kan ur diagram fyra tyda att det folkliga stödet sjönk sakta men säkert efter att landet har börjat återgå till det normala. Det sjunkande stödet kan ha verkat som pådrivare till ett fortsatt och eskalerande krig mot terrorism. Ett minskat stöd kan leda till att presidenter väljer att använda sig av avledande taktik som en

strategi för att öka sin popularitet. Invasionen i Irak kan ha varit ett försök att ena det amerikanska folket och att öka på president Bushs popularitet, men det blev ett bakslag då presidentens popularitet istället fortsatte att minska.

Tidigare forskning på området, med DeRouen i spetsen, har inte lyckats påvisa att det finns ett samband mellan stödet till presidenten och dennes val av att använda sig av våld som avledande taktik. Dock fann han att inflation och arbetslöshet påverkar nyttjandet av avledande våld som ett sätt att flytta fokus från interna problem. Det huvudsakliga ändamålet med hans undersökning var att föra en diskussion kring avledande taktik och inte ett försök att bevisa att våldsanvändning i ett avledande syfte verkligen existerar och nyttjas (DeRouen 2000 s.325-326). Kopplas diagram ett, den del som berör arbetslösheten under Bushs mandat, och diagram fyra ihop mellan den ökande arbetslösheten och det minskade stödet till presidenten kan man ana ett bakomliggande motiv till beslutet att invadera Irak. Det är svårt att bevisa om det huvudsakliga ändamålet med invasionen var att flytta fokus från den allt stigande arbetslösheten men det är lika svårt att bortse från detta faktum. Kriget mot Irak kan likaväl ha varit grundat på önskan att ge frihet åt det irakiska folket, stoppa spridandet av kärnvapen eller få bort Saddam Hussein en gång för alla, som viljan att avleda befolkningens uppmärksamhet från arbetslöshetsproblemen. Det finns inte något fullständigt sätt att ta reda på vad som verkligen motiverade valet att invadera Irak, kanske var det en blandning av samtliga skäl.

De invasioner som gjorts under president Bushs mandat har motiverats genom idealpolitik, det är i varje fall de officiella utsagorna till befolkningen. Kriget mot Irak samt Afghanistan försvarades med att regeringarna i respektive stat utgjorde ett hot mot USA:s befolkning samt omvärlden och att deras maktutövning ansågs olegitimerad (Wallensteen 2006 s.89). Det är en klar idealpolitisk ståndpunkt som Bush har fört i dessa politiska frågor. Det kanske krävs att presidenten använder sig utav ideologi och nationalism för att ena ett det amerikanska folket som består av flera olika etniska grupper, vilka alla har olika förförståelse för omvärlden. Att ena folket åstadkoms genom att använda en gemensam värdegrund. Det kan vara svårt i ett land som USA som består av så många olika etniska grupper att känna samhörighet för ett gemensamt ändamål. Då kommer den patriotiska sammanhållningen väl till pass. I ett tal som hölls kort tid innan invasionen i Irak framhäver president Bush vikten av att ge samtliga medborgare i Irak möjligheten att leva i ett tryggt land utan en brutal och förtryckande statsregim. Nedan kommer ett utdrag ur det tal som hölls av Bush den 16 mars 2003 vid Atlantic Summit:

“In these circumstances, we would undertake a solemn obligation to help the Iraqi people build a new Iraq at peace with itself and its neighbors. The Iraqi people deserve to be lifted from insecurity and tyranny, and freed to determine for themselves the future of their country. We envisage a unified Iraq with its territorial integrity respected. All the Iraqi people -- its rich mix of Sunni and Shiite Arabs, Kurds, Turkomen, Assyrians, Chaldeans, and all others -- should enjoy freedom, prosperity, and equality in a united country. We will support the

Iraqi people's aspirations for a representative government that upholds human rights and the rule of law as cornerstones of democracy."

Detta tal representerar väl Bushs syn på Irak som ett odemokratiskt land, vilket förtrycks av dess ledare. Att USA tog på sig ansvaret att ge frihet och demokrati till det irakiska folket kan ses som ett sätt att utöva sin supermakt för att skydda den egna nationen mot framtida terroristhot. De drog sig inte för att peka ut Saddam Hussein och hans regering som ett sannolikt hot mot nationens säkerhet samt ett hot mot landets intressen i området (Wallensteen 2007 s.106).

Det är heller ingen hemlighet att relationen mellan USA och Irak har varit fylld med såväl samarbete som konflikter. Under 1980-talet bistod den amerikanska regeringen Saddam Hussein med satellitbilder över persiska militäranläggningar samt avancerad vapentechnik under Iran och Irakkriget (Saikal 2003 s.80). Det tog inte många år för att vända detta samarbete till en konfliktfylld relation, vilken inleddes i och med Iraks ockupation av Kuwait. USA:s motiv att undsätta Kuwait grundades inte enbart på att rädda en suverän stat mot att bli ockuperat utan även deras egna intressen i området. De befارande att Irak inte skulle nöja sig med Kuwait utan deras vilja att expandera i regionen skulle kunna innebära en invasion av Saudi-Arabien och ett besättande av deras olja. Rädslan för att det skulle bli allt farligare för Israel i det arabdominerande området om Saddam Hussein fick utöka sin makt var en risk som USA inte var beredda att ta (Wallensteen 2007 s.95).

Muslimska länder i mellanöstern fruktar att USA:s intentioner i Irak är att forma landet enligt amerikanska värderingar och att vinna inflytande i regionen. Denna rädsla förstärks av det faktum att USA inte lyckats påvisa några massförstörelsevapen eller förmått finna några kopplingar till Al Qaida (Saikal 2003 s.142). Detta är enligt Wallensteen av realpolitisk karaktär då det är av stor betydelse för stormakter att få insyn och möjligheten att granska motståndarnas tillgång till vapen som ett sätt att förhindra att världsordningen rubbas och hota USA som den enda kvarvarande supermakten (Wallensteen 2007 s.214). Den officiella anledningen till att gå in i Irak var, som tidigare nämnts, det hot Saddam Hussein sades utgöra mot USA, genom den påstådda produktionen av massförstörelsevapen. Fastän IAEA inte lyckades finna tillräckliga bevis på att Irak producerade kärnvapen vidhöll USA sin ståndpunkt och fortsatte med sin planerade invasion (Wallensteen 2007 s.105).

Det har tidigare uttryckts att realpolitik och geopolitik är närliggande och att invasionen kan ses som ett sätt att få ökat inflytande i regionen (Wallensteen 2007 s.89). Saikal talar i sin bok om oron det irakiska folket och den övriga muslimska världen känner över att invasionen var ett försök av USA att forma Irak och mellanösterns politiska klimat för att passa de amerikanska intressena, vilket det ökade inflytandet i regionen skulle kunna åstadkomma (Saikal 2003 s.142). Oron bygger inte på helt grundlösa antaganden, då USA har en historia av att fastställa sin vilja och möjligheter att påverka andra nationer för att skydda och främja amerikanska intressen. Det finns många händelser som har inträffat såväl innan de

var den enda supermakten som efter Kalla krigets slut. Ett exempel på detta är USA:s stöd till Afghanistan under kriget mot kommunistiska Sovjetunionen. Detta är även ett exempel på hur USA befrämjar ett land till självständighet, för att sedan överge det till sitt eget öde (Saikal s.100).

Trots vetskapen om att Irak var ett odemokratiskt land beslöt USA att stödja dem. Deras stöd till Irak förekom under Iran och Irakkriget med den dolda agendan att låta de båda länderna försvaga varandra. Ingen hänsyn togs till ländernas medborgare då det såldes vapen som gjorde omfattade skador och det mänskliga lidandet var enormt, för att inte nämna vilka infrastrukturella skador och utvecklingshämmande effekter kriget medförde (Saikal 2003 s.79). Genom att låta staterna sakta men säkert försvaga varandra var det en genialisk strategi av USA, då de skapade kontakter med såväl Irak som Iran samt förstärkte sin position i regionen (Wallensteen 2007 s.95).

Kriget mot Irak 2003 inleddes med den officiella motiveringen att landet hade ett odemokratiskt styre som förtryckte sitt folk och det överliggande hotet de ansågs utgöra med deras påstådda produktion av massförstörelsevapen. Den inofficiella anledningen till invasionen kan dock ha varit av realpolitisk karaktär, vilket skulle försvåra rättfärdigandet inför den amerikanska befolkningen. Valet att använda sig av idealpolitiska orsaker kan ha lett till en bättre uppslutningsförmåga, men att dra några slutsatser kring detta är svårt eftersom det inte finns något att jämföra med, då de realpolitiska motiven doldes av regeringen. Det går inte att bortse från att det förakt som finns mot USA i stora delar av mellanöstern har byggts upp av USA:s vilja att förändra deras liv, om det är av bra eller dåliga skäl är inget som tas ställning till i denna uppsats.

5 Resultat och avslutande diskussion

Vi börjar med att ge en kort resumé av den empiriska analysen för att ge läsaren en möjlighet att friska upp minnet innan resultatet av undersökningen diskuteras. Vad som sades under analysen var hur våra valda ekonomiska faktorer påverkats under president Johnsons mandatperiod och hur samma faktorer påverkats under president Bushs mandatperiod. Vad statistiken visade under president Johnsons mandat var att det inte fanns några bevis för något samband mellan arbetslösheten och stöd till presidenten, eftersom att arbetslösheten sjönk samtidigt som stödet minskade innan upptrappningen av Vietnamkonflikten. Vi fann inte heller stöd för vår hypotes då vi tittade närmare på vår statistik över BNP. Under president Bushs mandatperiod kunde vi dock se ett mönster då ökande arbetslöshet sammanföll med ett minskat stöd till presidenten. För att kunna urskilja något användbart ur BNP diagrammet under Bushs mandat behövs det kopplas samman med diagrammen över arbetslöshet och stödet till presidenten.

Det går inte att dra några generella slutsatser om vad det är som är avgörande för USA:s val att gå in i väpnad konflikt. Man kan bilda sig en uppfattning om vad som kan påverka valet med vår undersökning som underlag. För att återgå till diskussionen kring BNP, det kunde urskiljas ett mönster mellan den allt ökande BNP, stigande arbetslösheten och det minskande stödet till Bush. Den ökande materiella produktionen kan ha inneburit en minskning av arbetstillfällen då industrin utvecklats till den grad att det enbart krävs personal för underhåll och övervakning. Detta kan ha varit en bidragande faktor till den ökande arbetslösheten och det minskade stödet till presidenten. Om det kan ha påverkat så till den grad att presidenten beslutar sig för att använda sig av avledande taktik för att flytta fokus går inte att fastställa. Vad man däremot kan dra för slutsats är att real BNP som enskild analysenhet inte tillförde undersökningen det vi hade hoppats på. BNP per capita hade nog varit ett bättre val av enhet, men som den tidigare diskussionen kring befolkningsmängd kom fram till blir inte heller det ett rättvisande mått, då det inte går att urskilja vilkas levnadsstandard det är som ökar.

För att göra en återkoppling till vår frågeställning som lyder: Var det befolkningens minskade tilltro till presidenten som gav upphov till att en mer ideologisk politik fördes som ett sätt att ena nationen innan landet gick in i väpnad konflikt i Vietnam respektive Irak? Det finns tydliga tecken på att Bush har använt sig av ideologi för att rättfärdiga sitt handlande. I sina tal belyser han vikten av att sprida fred och demokrati, genom detta tar han på sig ansvaret för ett inrättande av demokrati och fred i Irak samt ett upprätthållande av lag och ordning. Då det främjar de amerikanska intressena i regionen blir det svårt att bortse ifrån att realpolitiska orsaker inte skulle vara ett bakomliggande motiv. En

mer USA vänlig regering kan gynna och säkra landets framtida intressen och eventuellt ge tillgång till olja.

Vad vi kunnat urskilja ur president Johnsons handlande är att han kan ha använt sig av avledande taktik vid sitt val att trappa upp militärnärvaron i Vietnam. Vi har inte kunnat finna stöd för detta påstående i våra valda analysenheter, främst på grund av att arbetslösheten inte var på uppgång och genom att vi inte heller lyckats finna ett samband mellan BNP och minskat stöd till presidenten. Vi har dock funnit att det minskade stödet till presidenten kan ha lett till att han nyttjade Vietnamkonflikten som ett medel för att ena folket genom fenomenet ”rally-round-the-flag”, vilket diskuterades tidigare.

Vi kan tyvärr inte ge några slutgiltiga svar på vår hypotes genom vår undersökning om försämrad ekonomi leder till minskat stöd till presidenten och om detta sedan utvecklas till ett beslut att gå in i väpnad konflikt. Det har gjorts en framställning av olika teorier för att visa på bredden av förklaringsfaktorer som kan ligga bakom och som har möjlighet att påverka eventuell aggressiv utrikespolitik.

Valet av metod påverkade vårt resultat avsevärt, då vi valde att göra uppsatsen med två fallstudier. Genom att använda oss av ett större urval av konflikter borde vi ha funnit klarare bevis för vårt orsakssamband. Även valet av analysenheter borde ha grundats på ett bredare spektrum för att kunna påvisa att en försämrad ekonomi leder till folkligt missnöje inför presidenten. Som tidigt nämndes i våra begränsningar skulle en komparativ studie av samtliga stater ha gett ett mer tillförlitligt resultat för den oberoende variabeln försämrad ekonomi.

Med detta i åtanke för det oss vidare till förslag på ytterligare forskning inom området. Den tidigare forskningen har inte fokuserat på medborgarnas situation och möjlighet till att påverka presidenten. Det har däremot forskats en hel del om partiets, kongressens och lobbygrupperns påverkansarbete i USA. Det har även gjorts studier kring hur medborgarnas tilltro till presidenten förändras under krig, men inte vilka möjligheter de har för att påverka presidenten i utformningen av den amerikanska utrikespolitiken. Hur man än vänder och vrider på det är det befolkningen som röstar fram vem som ska tillträda presidentposten. Hur denna president handlar påverkar självklart hans chanser att bli omvald.

I framtida forskning skulle det vara intressant att jämföra de olika amerikanska presidentkandidaters sätt att föra fram sitt budskap, ett särskilt aktuellt ämne då det snart är val i USA. Den huvudsakliga debatten kommer troligtvis att avgöras beroende på hur kandidaterna ställer sig till ett tillbakadragande av trupperna i Irak. Det stundande valet är ett ypperligt tillfälle för medborgarna att visa riktningen de vill att deras utrikespolitik skall föra.

6 Referenser

- Bureau of Economic analysis, 2007-05-19
<http://www.bea.gov/national/xls/gdplev.xls>
- Clark, David H, 2000. "Agreeing to Disagree: Domestic Institutional Congruence and U. S. Dispute Behavior", *Political Research Quarterly*, Volym 53, Nummer 2, s. 375-400.
- DeRouen Jr., Karl R., 1995. "The Indirect Link: Politics, the Economy, and the Use of Force", *The Journal of Conflict Resolution*, Volym 39, Nummer 4, s. 671-695.
- DeRouen Jr., Karl, 2000. "Presidents and the Diversionary Use of Force: A Research Note". *International Studies Quarterly*, Volym 44, Nummer 2, s. 317-328.
- Esaiasson, Peter, 2006. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik.
- Fregert, Klas; Jonung, Lars, 2005. *Makroekonomi: Teori, Politik & Institutioner*. Andra reviderande upplagan. Lund: Studentlitteratur.
- Holsti, Ole R., 1999. *Public Opinion and American Foreign Policy*. Michigan: The University of Michigan Press.
- Lundquist, Lennart. 1993. *Det vetenskapliga studiet av politik*. Lund: Studentlitteratur
- Lyndon B. Johnsons library, 2007-05-19
<http://www.lbjlib.utexas.edu/johnson/archives.hom/speeches.hom/650470.asp>
- Morgan, T. Clifton; Bickers, Kenneth N., 1992. "Domestic Discontent and the External Use of Force", *The Journal of Conflict Resolution*, Volym 36, Nummer 1, s. 25-52.
- Mueller, John. 1973. *Wars, Presidents and Public Opinion*. New York: Wiley
- Mueller, John E, 1971. "Trends in Popular Support for the Wars in Korea and Vietnam", *The American Political Science Review*, Volym 65, Nummer 2, s. 358-375.
- Roper Center For Public Opinion Research, 2007-05-21
http://137.99.36.203/CFIDE/roper/presidential/webroot/presidential_rating.cfm
- Saikal, Amin, 2003. *Islam and the West. Conflict or Cooperation?* Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- The Whitehouse Atlanta summit, 2007-05-19
<http://www.whitehouse.gov/news/releases/2003/03/20030316-1.html>
- U.S Department of Labor – bureau of labor statistics, 2007-05-19
http://www.bls.gov/cps/prev_yrs.htm
- Wallensteen, Peter, 2002. *Understanding Conflict Resolution: War, Peace and the Global System*. London: Sage Publications.